

ХАБЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮҮТЭН ТАХСАР

Командировка

СУОЛТАЛААХ ДУОГАБАРГА ИЛИИ БАТТАННА

ВЕРХНЕВИЛЮЙСКИЙ

Чурагчы удууһун делегацията

Бүлүү, Үөһээ
Бүлүү улустарыгар

Бидлэрин курдук, үгэскэ кубулуйбут "Манчаары оонньуулар" бэйил Бүлүү куоратыгар ытыгыһааһар. Спартакмада 18-с төгүлүн дыону-сэргэни түһүлгө түмэри кэтээр. Бүлүүдүр күрөхтэһиһэ бэлэмнэн уонна куораттары 375

Булзүү удлуулна (оройтуулна)

Килэс - Булуу хураат. Саха сирин кырдыгас хурааттарыттан биридэстөрө 1634 с. казахтар симэбийэлэрин быһыстыынан өттүгүмүтэ Улуус 1930 с. төрүтүмүтэ Сирин килэс - 54,2 тыһ. кв.км. Дьоккуускайтан сирини 592 км, салгыынан 450 км, уунан 735 км. ыраах сытар. Улууска 25 тыһ. киригэ төһөн олорор, 21 муниципальнай тармакка баар. Сирин сууун бааһа - Ыйыска таһа.

сылын нэрээ тутууларыг, ерөөцтөхтэй бйлаг салбарлар, Спартакдад анал комиссия тэрийн улэтин сайлаабыл. Ол чорчигтын Чурагчы хамаанда-тыгар улуус байылытын сойралын болгуруосгара салбуу-аачлы, бир дойдугаахыг МАСавинова, Чернышневский наһилзын байылытын салбуу-аачлы РПСортоева уонна Булуттар профессиональ лийс директора ИИАлексеев сыстан удалэхитхэктер. Ха-маандабыл түһүктээх, олору-ктаах дьылтан-уотун кэрийэн көрдүүт. Билиги байылыстыг Семен Язовлев уонна спорт от-делын начальнига Михаил Иг-нитьев сангаларын эгиттер. Ма-ны таһыан былан байылыты-най "Чурагчы" ТХПК спортс-меннар өйр эгитар булууска аралан угуктаах, ол туһунан

бэлхити ТХПК-ыг бэрэстэбил-
тэлэ Дмитрий Ноев инсэн-тогон
ылбыгдаласта.

Салгыы НГЧернышевский аатынан Бүлүүтөү педагогической колледжка Чурапчытан түртүгүз преподавателлери уонна студენнары кытта көрсүһүүз бардабыт. Семен Яковлев Чурапчы улууһун үлэтин - хамнаһын, олоһундаһарын туһунан билиһинэр-дэ, орлор, преподавателлэр санааларын иһиттэ. Директор

Аба баһылыкпыт С.И.Яковлев салалталаах Чурапчы улууһун делегацията Бүлүү бөлөх улуустарга тутууга уонут атастаһар, биһиргэ үлэлэһэр туһунан сөбүлэн сурук суруйсар сыаллаах-соруктаах сылдыач кэллэ.

Делегацияда улуус баһылыгын тутуу бопшуруостарыгар солбуйааччы А.М.Кириллин, капиталнай тутуу управлениетын директора С.С.Федосеев, "Чурапчастрой" ХЭТ директора П.П. Захаров, "Чурапчы" ТХНК директорын солбуйааччы Д.Д. Ноев, улуустаагы спорт отделын начальнига М.С. Игнатьев, юридической отдел начальнига Е.В. Пинигина бааллар. Сылдыахтаах сирбит кизн: Бүлүү, Үөһээ Бүлүү, Ньурба, Сунтаар уонна Мирнэй улуустара. Онон, ааҕааччым, бизэс улууһу тэтигэ туһут Бүлүү трассатын устун айанга турунуобун.

МСТомскай: Биһигэ үлүһүр коллегаларым, үөрэтэр өблөрүм бүтүн биһир тутум улааһыт курдук буоллулар. Билиэхэ маанык ыраах сиртэн баһылык бойотунан кэлэн дыһун-сэргитин көрсөн, кыһалдаларын-быһаарсан берара сэдэх", - дээн үөрүүтүн үлэтиннэ.

"Мангаары ооншпуулары-
гар" дыкжы-уоту, түһүлгэни тэ-
рийэһи, педколледжы бүтэр-
бит сөрлөрү үлүнэн хааччылыы-
ны баргыттын луун быһымынан
юрист ЕВ Пивагина дуоһабарга
күллэрдэ. Кэлсэллэ түмүтүнэн
С.И. Яковлев уокка Бүлүү
үлүүһүн баһылыга Д.И.Махаев

Булугу баһылыга Д.Д. Махаронтыын дуоғабар түһәрсиптә.

Үелкэ Булгуу улгуһа (оройуона)

Кирин - Увсз Булду 1985 о. олусуу 10 км-дээр төртүгзмийт. Сирин ианз - 42 тм. кавм Дьку. сикант дээр арваа, сиринз - 677 км.ууин - 841 км. салгыллан - 530 км. Улууска 20 тийньича икин олодор, 21 муунорхалмай төрүлүн баар. Кууох ардайаах туу курдун тутуу матыройаала күүнэс таргымат сирин холонор баай бөрүшүлүн көрүнэрэ биалтар. Тым халаайхтыгытын дьарыктанар. Оку таһынан туора ахтаах култураны, одурут айыа хортуомашуууноролтор.

бигрэгэ үлэлэхэр туһунан
сөбүлэнг сурууаа илһи батлаа-
тылар

Күмүрт Бүлүт алохсүйбүт биір дойдулаахтарбытын кытта көрсүшүүнэн түмүктөөнө. Барт сартып, иштиг кизсэтин булган ааста. Биір дойдулаахтар түсүүэлэрин салыаачылытын РРСтеланок аягына.

Бүлүү, Үөһээ Бүлүү – тэя хайааһыг баһагынан дьарыста-
наар удуустар. Онон уопут атас-
таһыг баһагыгар кэспэтиги үтүс. Ор-
дук үүт туттарыытын, сүөһүгү
уонна сылгыны илтиэ, коопера-
ция баһагы, эдэр ыччат сүөһү
үлэтигэр сыгыг баһагыг туһунан
ыйыталаастылар. Үөһээ
Бүлүүдэр: "Аан дойду таһыма-
наах спортта маастарбыт суох,
м. иһин спорттамадагтан маас-
тардар тахсалларын эрэ
күүтүбүт, оһно үлэлэһүбүт",
– дьэтиһэр. Улуус баһыгына В.С.
Поскачин суох буолан, баһыгы-
гы солбуйааччы В.Г. Улапьян
көрсөн кэспэтиги ыйыт.
Сөбүлэн сурук бырайыага
сөһүлүмүнэ. Бу улуустар деле-
гацияларын аны олору Чурап-
чыбыт тусмагыгар көрүһүтү-
күт. Түмүккэ олуктоохтор

Ньурба баһылыга В.М. Прокопьевтың көрсүлүү

Бүлүү символын бэлэх ууну-
лар

Ньюрба улсуһутар

Бийр эмнэ тусгай кэрэ ай-
ыталаах дөйдү. Ньурба куора-
тыгар республикабыт бийр ули-
хан тэрилтэтэ "АЛРОСА-Ньур-
ба" үлээли-хамсылы олорор
Улуус баһылыта В.М.Проконен-
коюн тутта куоратын көрдөрдө
Тутуу боһуруостарыгар олус
элбэи көрдүбүт-ийигэбит. О-
курдук, улуустаагы баһаартан
сэрэхтээх буолуу элэстэли ик-
ки этээстээх сана дьыста үлэс-
күрүбүтэ үһүс сылыгар барбыт
Рота 100-кэ киилээх үлэһит

Ньюрба улууна (оройтуона)

Күлэ - Ньурба куората Төрүтгэммит күнэ-дьыһа - 1030 с тохсунуу 8 күнэ Сириг изэс - 52 тыһ. км. км. Дьосуускайтан сириг 812 км, ууһан 971 км, салыһаанан 600 км тэбэччи сытар. 2002 с бирэһи кордирорунна, ахтыохторун ахсаана 25,8 тыһ. киһи. 1902 с. Дьоннук дьон ааттаа. 19 муһуни пальнай эриһин баар. Улуу алмаас кыһыл көмүс, алт, эриһин алмаа-таастарынан, борон чуһуна баай. 2003 с. аан дьойдуга бир бодончун аздылар Ньурбатаау хайана байытар завод үлэр көрбүтэ. С.Васильев ааттаан сүлгү аа-вола баар.

тэргэ ангаан тэргэлтэ хонгуура-
тыгтан чутас уолсай дьиз тутул-
лугат.

Үерэх, оро дымалзрын сангар-
дан тутууга салалга үлэмээр.
Бишр эмгэ аныгылыы тутуула-
ах дызэр, оро реабилитационнай
книгитэр, сырптыбыл. Дыз тас
үлэтэ бүтэн ие өтүн огоро сэл-
дэлдлар. Итлн барьтын тутуу-
га едһыяннаах дьон сирийэн
көрдүлэр, үлэһиттэри кытта
кэпсэттэлэр. Ньурба куораты
кытта сиббэз турар Антонова
наһалиттар соторунааһыта сана
тутуулан киирбэт таас окуудал-
ны көрдүбүт.

Пурба улууһа тѳа хаһайыстыбатынан утумнаахтык дьарыктанар. Республиканы бѳлѳр "Байар" ТХПК ас комбинатын улѳтѳн-хаһааһын туһунаа калгастык билѳѳннѳрдѳ 600 м дѳриннѳх минеральнай уонна 39 м боростуой уу тахсар сѳвѳзѳнатын ѳрдѳтѳр сана туһуу маѳырыйаалынан дыа туһунгар, соһуу Санкт-Петербург курааттан ѳлѳѳнѳр тѳрѳлѳрѳ аһаан туруоруохтаахтар эбѳт. Салтыа кѳтѳр фабрикаһагар сырыттыбыт. Директор В.И.Евсѳев бааза 20 сыл ѳлѳлѳн кѳлбѳи ыстыртыһын бѳрт кѳрѳхѳбѳлѳтѳ аһаах кѳлѳѳтѳ.

Мань таһынан санга тутуулар, бырайыктар бааллар. Политехническэй лицей, сыһыланган парасата ода, учуракта тураллар.

Ньурба, промышленнай куорат буоларын быһыытынан, элэр ыгыты бу эйгэр сыһыларар, үрөтөр, үлөүтөр сыалла улахан. Ньурба куоратыгар педагогическай кыһыда, политехническэй лицей бааллар. Көмүс, алмаас эйгэтүөр санга салгалар арыллары тураллар. Ононманна кэлэн өрлөрүтүн үөрөттөрүн дэжн быһылы Владимир Михайловичынгар.

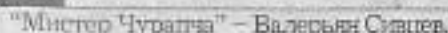
Түмүккө улуулар багылыктара бирге үлктөр тушунан ошолун сурууска экин баттаатылар. Бу сурууска Чу-рынчы улуунунан ошолору про-мышленност эйгетин үрөсүр, үлктөр сыгынарын сурун мөз-стени биле.

Ити күрдүс командирсина-
быггыр күз билибизе аста.
Аатырар күөх солюо Ньурба
сандаарар күнүзүн чарылын-
ны сошсоото. Отто жини били-
гэр үхүн суол арыгыла устар.
Сунтаар улууһа күлүр.
Аграфена КУЗЬМИНА
(Сөөгүттү бастаттылар)

Нүүрба улууһун бэһээрэйэй чааһын сага дьыста

[illegible]

түмүүг
агалары чуол-
жай, охи күүлү-уогу
тургутан көрүү көрүнээри-
тар бөр-тарз бийлээлхэ Девис За-
болонхай тегнээри булбата. Хогу улуустан
төрүттөх Чурагчы күтүөтэ билинч интер-
нат-оскуолага физкультура учууталынан
үлэллэр. Иккис мизетани тустууан
үлүлүбэр Азматтан төрүттөх институт
студена Василий Тихонов агла, үнүс Муу-
дай аччата Валерий Сидор бөөдө.

Шоу урматтар сахалын тэнгэстээ хамаан кинизирилгисэн сараланна. Дүүдүүр субэ председателин улуус дыһаалтатын дыһаланы сүүрүүнүр-отделын начальнигы, төрдүс сылын дүүдүүр субэ үлэтиг Егор Степанов аһамыта. Субэри кииниы таһынан ыччат отделын начальнигы Николай Дьяконов, Их Түмэн иһинээри ыччат парламента Чуратчы удуһуттан чыһаа Лия Драгунова, "Ай" студия салайааччыта Татьяна Бушкова уонна мин юмриэн үлэтиг эһитт.

Босгайз түгүмүх – бөйөнү билишпенээр. Быша түгөн этээххэ, кийинэ санзэрдэр тал-ос улахан суох. Августина Филиппова айар киэбэлэттэн үтүкүгү үс кытааччыга кийүлүк. Ол курдук, уошаттары танына-рыны сыра-туома толорудунна. Идеята үчүгэй эрзери, мылтык, ситээ суох танаска-сакка ити үчүгэй жастууну бөрбөт. Ку-маарыттан айар бөйөнү билишпенээр-чи эбэх. Бу түгүмүххэ туюбан саалаабы.

Болтонготон Дмитрий Светлов, эрдэмт-
тутар Валерьян Сивцев уонна чыг-чыг
кулаастаах Василий Тихонов бастыһар
ахсааннарытаах кылдылзы.

Талханы нэрүүгээ сэдвэны "дэв" огос-
тубут ырыаһыг Дмитрий Слеснев саарбад
суох үчүгэй "Калужанон" ансамблтан
үнтүүһүт быһыһыттан кырыыстанан тах-
сыбыт Валерий Синцев нүмэрин киһи
хайгыыр. Уран тарбахтаах уус Бахсы ыччи-
та Александр Егоров боһроһому тарта. Ос-
кумал сааһыттан бастыг КВН-царстар ах-
сааннарыгар сыдыбыт Мындаарыйы эр-
дэ Иосифыл Тарасов көрөөс сценна-
та, Василий Тихоном тигара-
нан ырыата, Болтонот-
тон Дьулустаан

Билини тургутууга уолаттарга саха тыллар, Чурапчы историкчылар, спорна сыйыланнаах ыһыттылар бэрилиннилэр. Кыттааччылар ханнак темалар ыһыттылар кырааларын бэлиэбит буоланнар, эппизээр чочуу уонна чуолкай буолулар. Ол эрэри эппизээрэрэ эрэл, дыалабыайдык туттуу, чин күүлэс тыына-лакан, Чурапчы 2 №-дээх оскуолатыттан кыттыбыт Юрий Коркин, инсигуттан Максим Борохин, Болтоноттон Дмитрий Слепцов, оскуола-интернаттан Денис Заболотский, Хатылтыттан Семен Кривошапкин, көмүдөктан Никитай Демьянов, Сытантан Евгений Макаров бэлэттэннилэр.

Калинини сылларга ыгтышлар араас шуларга фотосессия улахан оруну ылар буолла. Бу сонун сүүрэни улууспут профессиональнай фотограба Иннокентий Баранков чарыхайдык сарлаата. Бастагы сырылыга сахалыы танаастаах, изэсиз курданаартан үөһэ сытыынаах түспүт уолларт хаартыскаларын көрөөччүлэр видеопроекторынан сэнээрэн көрдүлэр. Аныгы ыччакка билин чаастаах көстөр татууровка фотосессия биэр күүһүрү-

Иван Билибин, Москва, 1913 году

“Джинсовый топ-лесс” дэвэ загтаммыг түгүмээхэ кыттааччылар курданагтан үеке сэлэнных киришлэр. Бэлигтастар бэлчиг, нилээд илгир, үлүгэй бийхытаһаа, дээ, мань баар буолта. Модун көрүнгэрлэр барсардык хамсаны, тутган-халган, публика ооньон, уулаттар сценар эрэллэхтэ ха-

сүбә
сүбәлээз тахсан баран, бары
дараны мөөкүрө суух бипр санаага
кабдычылгетган сөйзөйт дө соһуйдубут.
Дис оһиһ каһайлыһахтар ааттанһылар.

"Мистер интеллект" аатын Хатылыптан Семен Кривошапкин ышла. Семен оро эрджеттэн саахыматынан дырыктанар, араас улахан таһымнаах күрөктэниилэр чемпионнара, призёрлара, саахымат эйгүтүн

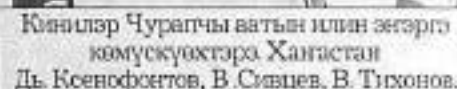
бигэр судлуулсан билээр. Билэ-
ни тургутууһута да Семен бас-
тыһыар ахсааннарылар мээрби-
та. Онон бу ааты кини ыһаан
ылла "Мистер талант" номина-
ции саарбаа суох тубай, ыл-
лыһар талааннаах Дмитрий
Слепцова (Болтоно) икэри-
линнэ. Барыларыттан ураты
модуу быһыылаах-таһаалаах,
спорка да бастың Деис Забо-
люксий "Мистер спорт" аанка
чиэстэхтик тигиста. Фотосес-
сия түмүгүнэн Илюсентий Ба-
рашков сүүрүн быһаарылытын
Дьулуустан Ксенофонтос (Бол-
тоно) "Мистер фото" ааты ылла.

"Көрөөчүлөр бийирэбиллэрэ" биригипи көрдөгүн айны көрөөчүнү уудларбыт Ни-
малар (Мылаларайы) тутта.

Конкурс улахан кыайлылаахтарын ааттынар түгэн үүнэр. "Ваше-министер Чурапчы" аат сахалыы некирбэх дьуһунуох, түһүмэх айыы бөлөтүн биллэрбит Василий Тихонова (ЧГФКСИ) илгэрлэннэ. Дьэ, уонна күрэх-

тэшин
мунгу туур
кыайылыаарын,
"Мистер Чурапча - 2009"
ааты Мутудайтан курбуу кур-
дук уһун угуохтаах үтүкүүнүт үтүгэ
Валерьян Синцев ыла. Валерьян 26 сааста-
ах, юрист үөрэхтээх, билигин дойдугутар
бөһөһөһаа хаһаайыстыбага үлэлиир. Кини-
эхэ телевизор бөһөһөһаа туттарылына уонна
көөлүр Василий Попов эңкөһөһөһаа мөһ-
нөһөһөһаа кэтэрдэлиниэ. Бу эңкөһөһөһаа уол сотору
көһөһөһаа бөһөһөһаа улууска ыһтылыахтаах
"Мистер Заречья - 2009" илин эңгөр чулуу
уолаттарыл талар конкурс кыттар чыһөһө
тиһтиһөһаа. Көһөһөһаа таһынан хаһаайыт-
тар бөһөһөһаа Чурапчы аастынан
үһөһөһаа кыһааччыны Дьулустаан Ксенофон-
тоһа кыһаһаһаһаһа бөһөһөһаа. Дьулус-
таан "Мистер Якутия - 2007" республика-

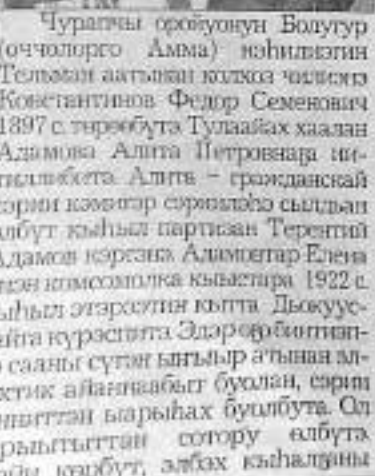
таагүй конкурс кытган, "Мистер сикл" аятын ылан турардаах. Онон урукку өгүүтөр улахан ситинилэх улга улус аатын көмүскүүрүтөр быраап борилибита сизилэх

"Мистер Заречья" конкурс былып бастакытын ыштылар. Онон бекс удуус чулууларын күрөзүр уюлаларыгылар ситиинилери бөрүрөбүл. Оттон "Мистер Чурагыч – 2009" аатын ылыгы Валерын Сивцеви кытта кэспетини "Харды" ычкакка аналлаах бөлөһатини аатыл.

Оксана ЖИРКОВА

История кэрчигэ

ФЕЛЬДМАРШАЛЫ БИЛИЭН ЫЛЫҢА КЫТТЫБЫТА

туураабыг, сортох хаалбыг Аллага хяамшат-түгэмжт, тулаагых хаалбыг үтүс өргүн нэгэн илхи-хара өгөртөөбүтэ. Холбоур, нийлэлэртэй ахыг орлоох дуурыг нэл ага баһылыга М.М.Дьячковойг билэи. Мындараагыга олоор. Сааһын тухары тракториһынан үлээбүтэ.

Федор Семенович 1942 снл бос
ылган 20 күнүгэр Кызыл Армия
нээнэтигэр ыгырыллыбыт.
Уралга Бершеть байыаннай
лаахтарыг тийэн ый анара эрз
буулга. 35 саастагыттан ага саа
таахтары хомууан Сталинград с
риетигэр атаарымыларьгар
түбэнэн барсылыта. Бастаан 252-с
СД 932-с СП кылтан, ут кууаа с
риетигэр каверсылта. Чэпчэктэ
бааһыран эмтэнэн баран, 1942 снл
агвардак ылган 8 күнүттөн 396-с
гвардейский строевой дивизияга
түбөспүтэ.

1943 сэл тохсуньуга бу чааһыг сэлдэн төхүрүтүл дүбүт немедэй армия сэригтэн үлгүт сэмилгэе кыттыбыта. Тохсуньу 31 күнүтэр немедэй армияг фельдмаршала Паулюс билгэн бэрлэр кэмгэр тохруутэм мэг өсөөхтөрү утары сэригээр немес кэрбеге баар ота, билэн бэрлэмт өсөөх сэригтэн арыл дааһыгта кыттыбыта. Таарычы эгтэххэ, Паулюһу харабыллаан

билиэн ылыыга сахалартан Сун-
таар кэһигэ Миллентий Аппакүмо-
вич Васильев кыттыбыта.

Федор Семенович Сталинград, сэрлэгтэн кэвчлэгтэн сэрлэгтэн баярханхыг баахууран госпитальга барьхыг. Үгүүрэн тохсон 307-строевой полкыг, онгон 157-Александр Невский орденнаах погребенный хааска түбсөгтэ. Оюк сибээс ротатыг агуууспалаабыт.

1945-сыл ахсыенныгылар дой-
дугулар ортнлыгыта. Нәһилигте
колхуошугар производствора үлэ-
лит салдыан 1971 с. ылдыан
ылбуга. Албан аат 3-с степеннэх
орденннн, "Сталинград оборона-
та" мэтээлөөн нагараадалламын-
та, "Берлин ылсыбытын туһунал
докумунт бээр этэ", - дигэн уопат-
тара көрдөөн көрбүттэрэ да, бул-
бутахтаа.

Федор Семенович Улуу Кыайы 20 сылынан Г.Д.Протодыконовы кытта Сталинград (Волгоград) куоракка делегациянан барса сымдыгыта.

1942-с. атырдах айын 23 күнүтөр өстөөх Сталингады салгытан буомбалааһына сагаламыта. Бу күн танкалар, пехота билин оборонабытын тор көтөн 8-10 км кийиттөөх көрдүөр.

онгорон, Сталинградка тийгэ нэмэн клирбиттэхэ.

Баларын ышын 13 күмүттөн саамай уюулаштырып, элбэк хаан тогу туулаах сэрин сараламгыта. Бу кэмгэ 62-с армия штабы (ВМЧуи-ков) инновэ кирбиштэн 200-300 эрэ метр сиргэ турара. Оттон Фридрих Паулос 120-150 км ыраах сиргэ штабтан тугууга

Сэтнэхи 13 күнгүр Сталинградтан Васильевский уонна Жуков кэлэннэр кылабынай команданнера субполкспиттэри Контранастуллениени сэтнэхи 19 күнгүр быһаарбеггетара Г.К.Жуков тыллана Ардунны, Калининской фронттарга барар буолубута. Сталинградта барыахтаах өстөөх сэргити маайа тохтотор, аралдьатар сыал туобута.

Сэтгэвч 19 хүнээр (аргилла-
рыя хүнүнз биллэр)
Ардагыншын-Сотуруу фронт
уонна Донжхй фронт бб-с армия-
та өстөөх ороонатын тогу
көшүтү Оттон Сталинградский
фронт сарсынныгылар, сэтгэвч
20 хүнээр кимэн кннривин
саралаабыта.

Сэтгэнийн 23 хүнүүд
Арвантөрийн-Содуу уонна Ста-
линградский фронт сэргийлгээр
Калач оройлунтар Советский дн-
эн хуторга утарыга нэрсүбүтээр
Өстөөх сэргийлгээр тугууруулууба

Тохсунньу 31 күнүтэр фельд-маршал Паулюс уунермат бидь-баальтан тахсан билин борим-мизэ. Ол кинэ маршал Воронов, генерал Рокоссовский Паулюху доппурустаабыттар. Кинэхэ өстөө сэрпитин тохторулар би-риккэс бизэринэр элпиттэрэ. Ону киһилэрэ буолуумтара: "Түгүртүлүн сытар хотуту болөх салаалтата германский армия кылаабынай командованиетлар эрэ бас бөрүнэр", - дигэ быһаарбыта.

Олуныу 1 күнүтүр сарсыарда Советскай сэрислэр өстөөх хогуту бөлөөр күүстөөх уоту аспытара. Сотору буолаат, манан танас ту- туурдах өстөөх сэриниһтэро би- тизэн бэрээн тахсыталаан бар- бытара. Өстөөх сэриниэ бүтүннүү бэриммита. Сталинград 1942 сыл атырдах ыйы 23 күнүтэн 1943 сыллаахха олуныу 1 күнүтүр дү- рү өстөөх сэривит, кини юмэн кэирэспити түлүйбүтэ.

Ангардас Яков Федорович Павлов дэмтэйн (дом Павлова) бэлдвээн үлгэлт өстөөх Парник куораты бэлдвээн ылар ийин сэримтэ албүт сэримиттерийнээр элбөх үмүртүн сүтэбигэ.

M. PARLOV

Хайртыскара: Ф.С.Констан-
тинен.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

"Чурапчы" ТХПК генеральной директорын, убаастабыллаах биир дойдудулаахтыг НОГОВИЦЫН Андрей Тимофеевич "Россия тыатын таһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ" аат инэриллибитинэн долгуун туран итиитик, истинник эбэрдэлиибит!

Өр сыллаах үлэн үтүө түмүктэммитэ барыбытын үөрдөр. Биһиги эйиһинэн, эн үлэһинэн сирдээхтик кизн туттабыт, махтанабыт. Уһун кэмнэ биир санаанан биһгэ үлэлээн кэлбит доһорбутугар кытаанах доруобуйаны, кэскиллээх санааларын, былааннарын олоххо киһэ туралларыгар, сабырабыт үлэн өссө кизн далааһыннарыгар, тус олохтор үйгүнү, дьолу-соргуну баһарабыт.

Эбэрдэни кытта Дьокуускайтан И.Н.Аммосов, Н.Н.Полов, А.С.Иустинова.

Ово сааспыт доһорун, Саха Республикатын тыатын таһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитин, "Чурапчы" ТХПК генеральной директорын НОГОВИЦЫН Андрей Тимофеевич "Россия тыатын таһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ" үрдүк аат инэриллибитинэн итиитик, истинник эбэрдэлиибит!

Инникитин билин-көрүүн өссө да кэнээн истин, айбытын айымнылана турдун, тобулбутун туолан истин, санаабытын саана турдун дин алгыбыт!

Эбэрдэни кытта Муғудайга биһгэ үөрэммит доһотторун.

Чурапчы улуунун тыа таһаайыстыбатыгар үлэ-халыаһын начальнигин солбуйааччытын, кылабынай агрономун, үлэ ветеранын, көнүл тустууга ССРС спордун мастарын, улахан оҕоһун, түмүс туттар убайбытын СИБИРЯКОВ Марк Гермогенович алаһун кэрэ-бэлиэ күнүнэн - 55 сааскын томпоччу туолбутунан итиитик, истинник эбэрдэлиибит!

Эн биһиги тустуулар кыһалла-мүһэллэ, сүүрүкөтө сылдыарын, оһолорун барыларын үрдүк үөрэхтээх, үтүө үлэһит дьон гына итээн-такайан улаатыннарбытын, дьонум-сэргэм туһа дин туох күүскүн-кыахтын түмэн, өйгүн-санаабын ууран айымнылаахтык үлэһи-хамсы сылдыарын, үгүс киһи кыһалатыгар күүс-көмө буоларын иһин дин махталбытын тирдэбит.

Баһарабыт. Эйлээ киһи мастыи чиргээ доруобуйаны, түбүктээх, түмүктээх үлэ үлэр үһүн дьолунан толору үөрүүнэн ситэрэн илээх олоһу, кэрэни, оһолорун уйбас тапталларыгар үгүстөнөн, бар дьонун сылаас сыһааннарыгар уйбаран 100 сааска диэри этэннэ оһолорор.

Эбэрдэни кытта ийэн, аһан, биһгэ төрөөбүттэрин уонна кинилэр дьэ кэрэктэрэ.

Күндү ийэбитин, эбэбитин, Ойууун нэһилэтин олохтообун ИВАНОВА Вера Елисеевнаны өрөгүйдөөх үбүлүүгүнэн итиитик, истинник сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүөн туран эбэрдэлиибит!

Ийэли истин сыһаанын, кэскиллээх сүбэ-амаһа, аһаабат көмөн, уураабат тапталын иһин махталбытын тирдэбит. Баһарабыт эгэ.

№2

РЕШЕНИЕ

от 27 января 2009 г.

О регистрации кандидатов в депутаты наследного Совета МО "Ожудунский наслег"

В соответствии со статьей 38 Федерального Закона "Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации", статьей 34 Закона Республики Саха (Якутия) избирательная комиссия муниципального образования "Ожудунский наслег" РЕШИЛА:

1. Зарегистрировать кандидатами в депутаты наследного Совета "Ожудунский наслег" избирательного участка № 13 с. Дьябыла:

№	ФИО кандидата	Год рождения	Занятость, должность, место раб.	Ком. пачиннут	Дата и время регистрации
1	Ариканов Алексей Алексеевич	1986	Худрук ЦД "Сайды"	Самовыдвижение	27.01.2009 г. 14 ч 15 мин
2	Дьянов Станислав Михайлович	1981	Водитель МПЧ №2	Самовыдвижение	27.01.2009 г. 14 ч 00 мин
3	Константинов Николай Сеганович	1961	Глава к/х "Ньургу"	Самовыдвижение	27.01.2009 г. 10 ч 25 мин

2. Выдать зарегистрированным кандидатам соответствующие удостоверения установленного образца.

Председатель избирательной комиссии муниципального образования "Ожудунский наслег" ВАКАРДАШЕВСКАЯ, Секретарь избирательно-муниципального образования "Ожудунский наслег" УМЕФИМОВА.

Эн-чэбдик доруобуйаны, олохтор өрүү үөрүү-көтүү энэрдэстин, дьол-соргу тосхойдун.

Эбэрдэни кытта уолаттарын, кыргыттарын, кийиттарын, күтүөтүн, сизинэрин.

Күндү уолбун, быраппытын, убайбытын НЕУСТРОЕВ Прокопий Прокопьевич "Саха Республикатын үөрэ-бүтүннүс туйгуна" бочуоттаах аат инэриллибитинэн үөрэн-көтөн туран итиитик, истинник эбэрдэлиибит!

Баһарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, инникитин доһаны түбүктээх үлэһэр үрдүк ситиһилэри, таһаарылаах үлэни, үгүс үөрүүнү-көтүүнү, дьоллоох олоһу.

Эбэрдэни кытта ийэн Любовь Ивановна, эдьийдэрин Ирина, Екатерина, быраатын Владимир, саһаһын Лена, күтүөттэрин Василий, Николай, кыра балтыларын, бырааттарын.

Гимназия төрөппүттэрин комитетын председателин, убаастабыллаах ХРИСТОФОРОВА Варвара Спартаковнаны 50 сааскын туолар үөрүүлээх үбүлүүгүнэн итиитик, истинник эбэрдэлиибит!

Эн биһиги гимназиябытыгар ытар тэрээһиннээх, далааһыннаах үлэһин үрдүктүк сыаналыбыт, кизн туттабыт. Баһарабыт алмаасты кытаанах доруобуйаны, үлэһэр ситиһилин, тус олохтор үөрүүнү, өйбүлү, дьолу-соргуну.

Эбэрдэни кытта улуустаагы гимназия коллектива.

Тапталлаах аҕабытын, эһээбитин ПАВЛОВ Афанасий Ивановичи 60 сааскын туолбут үөрүүлээх күнүнэн итиитик, истинник эбэрдэлиибит!

Баһарабыт туйгун доруобуйаны, элбэх үтүө ыра санаалары, кыайылаах-хотуулаах үлэни.

Эбэрдэни кытта кэрэһин, оһолорун, күтүөтүн, сизин.

БИЛЛЭРИИ

1994 сыллаах үчүгэй турунтаах, сүүрө сылдыар Тойота-Марк II массына 80 тыһоһун аһаһынар. Билсэр тел: 41-575, 8914-104-17-04.

ИП Бурцева М.И.
ОГРН 307141529600014.

Услуга:

1. Отправка через интернет налоговых деклараций.
2. Заполнение 3-НДФЛ имущественных и социальных вычетов.
3. Ксерокопия, отправка и получение через факс.
Тел: 42-404, 8914-262-32-08. Адрес: ул. Ярославского, 4, кв. 2.

Күн аһын сарсыарда 6 чаастан Чурапчы-Дьокуускай-Чурапчы маршрутунан таһы сылдыар. Аһан төлөбүр - 500 солк. Күнө 16 чаастан автовокзалтан төнөр. Аһан төлөбүр - 450 солк. Билсэр тел: 42-563, 41-393, 8914-290-27-41, 8914-298-10-10.

МТЗ-82 трактор 220 тыһ. солк аһаһынар. Билсэр тел: 8914-260-46-46.

Убаастабыллаах Чурапчы улуунун үтүө савалаах олохтоохтор, тэриэтэлэр, биһиги элбэхтэригэр - предпринимателер! Бүдүһү олунуу 2 күнүгэр "Эрнис" ХЭТ "Дабаан+" маһаһына, кафетта уонна кулинарнай сыар баһаар түмүгэр барыта уонка быһыана. "Эрнис" ХЭТ нэһиликкэ саһа сүүрүөнү киллэрэн, 25 үлэ мээстэтин таһааран кэскиллээхтик үлэтин сарлаан испитэ. Бары түмүсүлөөхтүк биһиги савалаан көмөтө оһолуохсуйаҕ.

Получатель: ООО "Эрнис" ДОО в с. Чурапчы.
р/счет № 4070281026000000008
ИНН 1430009078 КПП 143001001

Дополнительный офис № 3349/60/09 Якутского РФ ОАО "Россельхозбанк" в с. Чурапчы.
ИНН 772511488 БИК 049805771
корр/счет № 30101810600000000771 в ГРКЦ Нацбанк г. Якутск

р/счет № 40702810302080700567
ИНН 1430009078 КПП 143001001
Нюкне-Бестяхской Филиал АКБ "Алмазэргиэнбанк" ОАО
ИНН 1435138944 КПП 141502001
БИК 049805770
корр/счет № 30101810300000000770

"Чурапчы улуунун ачыттай бизнес сайдыытын күөһө".

Аһаар нэһиликкэтин олохтоор

ГОГОЛЕВ Гаврил Федорович
эбэр саһаһыгар күн сириттэн хомолтоохтук барытынан ийэ-түгөр Варвара Афанасьевнага, кыргыттарыгар - биһгэ төрөөбүттэригэр, аһаһаһыгар диниэ кутурданын тирдэбит.
Дария Гоголева.

Чурапчы сэлэһинэтин олохтоор, үлэ ветерана
МАКАРОВА Дария Николаевна
уһун ыраахан ырылтыттан олохтон туораабытынан кутурданын тирдэбит.

- Тапталлаах ийэ Макарова Дария Николаевна олохтон туораабытынан уолутар, бойлорун үлэһиттэригэр Антон Антоновича улуустаагы үөрэх управлениетын профклуба, Чурапчы орто оскулатын коллектива;

- Күндү кийиэ Макарова Дария Николаевна өлбүтүнэн орлорутар, кийиэттэригэр, күтүөттэригэр, сизиниэргэр, хас сизиниэргэр Чурапчыттан Дьокуускайтан Хара Алдантан Федора Павловна, Местникетар, Козловтар;

- Тапталлаах ийэлэр, эбэлэр Макарова Дария Николаевна уһун ыраахан ырылтыттан олохтон туораабытынан күтүөттүгэр, бойлорун үлэһиттэригэр Васильев Константин Дмитриевичка, сизиниэргэр Макаров Яков Афанасьевичка, кийиэргэр динэ кэргиттэригэр, чуһас аһаһаһыгар "Сахателеком" ААО Илин эһэригэр коллектива;

- Тапталлаах эбэ Макарова Дария Николаевна өлбүтүнэн биһгэ үлэһит коллектарыгар, нууча тылын уонна литературатын учууталыгар ОАДьяновскай Чурапчы орто оскулатын нууча тылын учууталыгар методическай холбоһута.

ЕВРОЦИРК

предоставляю купон на скидку в кассе 50 рублей

9 февраля

февраля

*ИЛЛЮЗИОН-ШОУ "ТОРЯЩАЯ ГОЛОВА"
*СЕНСАЦИЯ - ТРЕХНОГИЙ ЧЕЛОВЕК
*ЧЕЛОВЕК-ПАУК, БОИ БЕЗ ПРАВИЛ
*ЯГУАР, ГАМАДРИЛ, ПИТОН, КРОКОДИЛ
*МАСТЕРА РУССКОГО ЭКСТРИМА
*КЛОУНЫ, ЖОНГЛЕРЫ, ЭКВИЛИБРИСТЫ

НАЧАЛО: 10.00, 12.00,

14.00, 16.00, 18.00

дети до 5 лет - БЕСПЛАТНО

Справки по телефону: 8914-299-97-94, 41-482

Редактор - директор: А.А. ЗАХАРОВ.
Редактор - директор солбуйааччы, сурук уонна культура отдела - Г.И. ПОЛУСКИНА.
Эпизодтир секретарь, быраап отдела - О.В. ЖИРКОВА.
Политика, экономика, спорт, тыа таһаайыстыбатын отдела - А.М. СЛЕПЦОВ.
Үөрэх, доруобуйа харыстабылын отдела - А.М. АДАМОВА.
Ычат, ово-аймах отдела - Н.Н. ГАВРИЛЬЕВА.
Верстальщик - Э.И. ХОМУС.
Корректор - В.Н. ПЕТРОВА.
Бэчээттээччи - Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.

Төрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Чурапчы улуунун "Сага олох" редакционнай-издательской холбоһук государственной учреждение. Моһсабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын туһунан контуруоллуур уонна регистрационнаах РФ бэчээк СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрационнаах нүөмэрэ - ПИ №19-0423.

ААДЫРЫСПЫТ: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".
Телефоннарыт: редактор - 41-332, отделе - 41-265, 41-358.
E-mail: Osanaoloh@churap.sakha.ru

Сага олох

Автор сурутар эпизод саһа редакция позициялар наһа сеп түбүгэр буолбалах. Суруула ыйылар чакчылар кыргыттарыгар эпизодтир автор тус бэйэ сүгэр.